

STATISZTIKAI JELENTÉSEK

**BIOLÓGIAI
TERMÉSNÖVELŐK
FORGALMAZÁSA**

2023. év

BIOLÓGIAI TERMÉSNÖVELŐK FORGALMAZÁSA

I. évfolyam • 1. szám • 2024

2024. május 31.

Megjelenik évente

Felelős szerkesztő

Demeter Edit

Szerző

Medináné Lázár Virgília

lazar.virgilia@aki.gov.hu

Kiadó

1093 Budapest, Zsil utca 3–5.

Telefon: +36 1 217 1011

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

A kiadvány az Agrárközgazdasági Intézet
által üzemeltetett Agrárstatisztikai Információs
Rendszer adatai alapján készül.

Friss adatokért kérjük látogasson el az
[ASIR lekérdezhető adatok](#) felületre.

ISSN 1418 2130

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport – publikacio@aki.gov.hu

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Summary	3
Biológiai terménővelők forgalma	4
Információ az adatgyűjtésről	4
Általános tudnivalók a terménővelők forgalmazásáról	4
Értékesítés és felhasználás	5
Ábrák, táblázatok	9

Összefoglaló

A megfigyelt termésnövelő kategóriák közül a legnagyobb mennyiségben különféle komposztokból és tőzefélékből vásároltak a termelők. Ez a teljes vizsgált értékesítés háromnegyedét tette ki. Második helyen a talajoltó és tarlóbontó (szárbontó) készítmények végeztek az értékesítés alapján, majd a talajjavítók és talajkondicionáló anyagok következtek. A két termékcsoport együttesen az eladások 15 százalékát tették ki. A mikrobiológiai készítmények és az egyéb ipari melléktermékek, hulladékok, szerves és ásványi termékek kategóriája volumenben nem érte el egyenként az 1 százalékot sem. Ezzel szemben értékben a legnagyobb arányt az egyéb ipari melléktermékek, hulladékok, szerves és ásványi termékek kategóriája képviselte, az összes értékesítés 21,6 százalékát adta. Hasonló arányú összértéket értek el a talajoltó és tarlóbontó (szárbontó) készítmények, a növénykondicionálók, biostimulátorok és az algakészítmények, lombtrágyák kategóriák is (18,6–21,3 százalék).

A jelentésben részt vevő 7 kategória közül 4 a teljes értékesítés közel négyötödét adta (algakészítmények, lombtrágyák; egyéb ipari, feldolgozóipari melléktermékek, hulladékok, szerves, ásványi trágyák; növénykondicionálók, biostimulátorok; talajoltó és tarlóbontó [szárbontó] készítmények), míg a maradék három termékcsoport a fennmaradó közel 20 százalékon osztozkodott. A beérkezett adatok alapján a végfelhasználók 15,5 milliárd forintot költöttek biológiai termésnövelők beszerzésére.

Summary

Of the categories of crop enhancers observed, the largest quantities of various composts and peat were purchased by producers. This represented three quarters of the total sales surveyed. Soil improvers and harvested field dismantlers came second in terms of sales, followed by soil conditioners and soil repairs. The two product groups together accounted for 15 per cent of sales. Microbiological preparations and other industrial by-products, wastes, organic and mineral products were below 1 per cent each in volume terms. In contrast, the category of other industrial by-products, waste, organic and mineral products represented the largest share by value, accounting for 21.6 per cent of total sales. A similar proportion of the total value was achieved by the categories of soil and harvested field dismantlers, plant conditioners, bio stimulants and algae preparations and foliar fertilisers (18.6-21.3 per cent).

Of the 7 categories included in the report, 4 categories accounted for nearly four-fifths of total sales (Algae products, foliar fertilisers, Other industrial and processing by-products, wastes, organic and mineral fertilisers, Plant conditioners, bio stimulants, Soil improvers and harvested field dismantlers), while the remaining three product groups shared the remaining nearly 20 per cent. Based on the data received, end users spent HUF 15.5 billion on the purchase of biological crop enhancers.

Biológiai termésmnövelők forgalma

Információ az adatgyűjtésről

Az adatfelvétel a 2016. évi CLV. statisztikai törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet előírásai szerint kötelező, figyelemmel az 1185/2009/EK rendeletre. Az adatok összesítése után a kiadvány évente jelenik meg. A biológiai termésmnövelők éves forgalmát a <https://adat.aki.gov.hu/Szakrendszeri/Asir> honlapon keresztül követhetik nyomon táblázatos formában. Rövid összefoglalóinkat több témában is megtalálhatják minden hónapban a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) és az Agrárközgazdasági Intézet (AKI) közös kiadványában, a Piaci és Árinformációkban is.

A statisztikai jelentés célja, hogy a biológiai termésmnövelők forgalmáról (értékben) átfogó képet nyújtson a szakmai érdeklődők számára. Az AKI az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) keretén belül gyűjti az információkat. A biológiai termésmnövelők forgalma című adatgyűjtés 2024-ben kezdődött, amelyet egy éves előkészítő munka előzött meg. A bekért adatokat 7 fő csoportra bontottuk, és a megfigyelési körbe elsősorban azok a termékek kerültek – szakértőkkel egyeztetve –, amelyeket a végfelhasználók a leggyakrabban használnak.

Adatszolgáltatásra 282 vállalkozást jelöltünk ki a 2023. évre vonatkozóan, amelyek a Nemzeti Élelmiszer-biztonsági Hivatal (Nébih) engedélyével rendelkeznek termésmnövelő anyagok előállítására és/vagy forgalmazására. A kijelölt adatszolgáltatók 48,3 százaléka küldte be a tárgyidőszakra vonatkozó forgalmi adatait. Az adatszolgáltatók közül 37 forgalmazó nemleges adatot küldött a következő okok miatt: a cégnek van Nébih-engedélye, de az adott terméket erőforrás hiányában nem állítja elő, vagy egyelőre kizárólag kereskedőknek értékesít, de a piaci változások miatt lehet, hogy a közeljövőben végfelhasználók felé is nyitni fog. 8 esetben kiderült, hogy az adott vállalkozás kizárólag kereskedőknek értékesít, míg 17 esetben beolvadással megszűnt, nem értékesít biológiai termésmnövelőt, esetleg csak kutat és fejleszt, vagy véglegesen abbahagyta a tevékenységét. A tényleges adatszolgáltatók száma 120 volt.

Az adatgyűjtés elektronikus úton, az Agrárinformációs Portálon (AIP) belül az Agrárstatisztikai Információs Rendszeren (ASIR) keresztül valósul meg. Ezen belül történik a kérdőívek rögzítése, majd az adatok ellenőrzése és jóváhagyása. Az adatokat a lekérdezések segítségével összesítjük és dolgozzuk fel.

Az adatfelvétel során beérkezett adatok csak a mezőgazdasági végfelhasználóknak értékesített termésmnövelők volumenét és forgalmi értékét tartalmazzák.

Általános tudnivalók a termésmnövelők forgalmazásáról

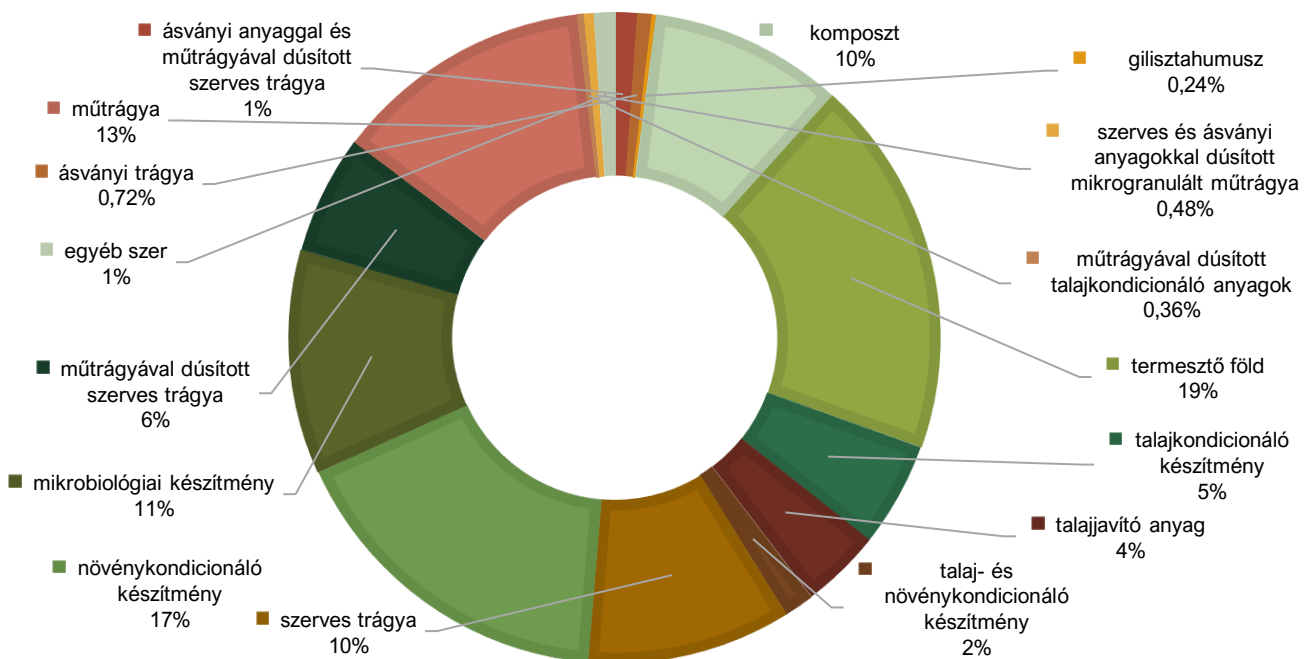
A termésmnövelők alatt minden olyan szerves, szervesetlen és vegyi eljárással készült terméket értünk, amely hat a talaj mikro-, mezo- és makroelemeinek tartalmára, valamint a növény fejlődését elősegíti a különböző fejlődési szakaszokban. A biológiai termésmnövelők abban különböznek az előbb említett anyagoktól, hogy azok csak szerves vagy szervesetlen összetevőkből állnak, a talaj élőflóráját, kondícióját javítják, a növények ezáltal kedvezőbb életfeltételekhez jutnak. Olyan hatóanyagok is megtalálhatók a biológiai termésmnövelők között, amelyek közvetlenül a növényre kijuttatva hatnak. Az engedélyezett termésmnövelők között van némi átfedés a növényvédő szerekkel (általában egyéb természetes segédanyagok) és a műtrágyákkal. A Nébih engedélyi listáján jelenleg 116 termékcsalád 1028 egyedi összetevőjű terméke található meg, amely a végfelhasználók részére elérhető. Ezenkívül még 731 termésmnövelő szer kapható a kereskedőknél. Természetesen hasonlóan a növényvédő szerekhez ennél a kategóriánál is megtalálható ugyanaz az összetevőkből álló szer más fantázianéven.

Értékesítés és felhasználás

Napjainkban felértékelődött a biológiai termésknövelők használata, hiszen a mesterségesen előállított anyagokkal szemben a legtöbbjük szinte kész állapotban megtalálható a természetben, a mezőgazdasági termelés során melléktermékként keletkeznek (vagy akár a háztartásokban, közületekben, élelmiszeriparban), előállításuk, csomagolásuk sokkal környezetkímélőbb, mint a kémiai módszerekkel előállított társaiké. Nem függenek annyira az energiahordozók világpiaci áráról, bár ezeknél a termékeknél is fennáll bizonyos esetekben a végesség. A talajélet az elmúlt 100 évben annyira leromlott, főleg a termelői szövetkezetek idejében hazánkban – amikor csak a tervgazdálkodás szerint működött a mezőgazdasági termelés – és szerinte a világon, hogy a szakemberek szerint, ha a gazdák nem látják be ennek a problémának a fontosságát, akkor a 30-50 cm-es élő természetközeg teljesen tönkre fog menni, amit utólag már nem lehet pótolni. Becslések szerint a jelenlegi állapotában a talaj termőrétege még kb. 50 évig tudja önmagát regenerálni a folyamatos pusztulás mellett. Ha az ökológiai gazdálkodást szem előtt tartjuk, és a talajéletet a megfelelő szinten biztosítjuk a növények számára, akkor a szántóföldek még hosszú ideig alkalmasak maradnak a termelésre, és nem az erdők (ahol a talaj még gazdag élő szervezetekkel) látják a kárát az esetleges újabb termőterületeknek. Számos cég felismerte, hogy a talajerő-utánpótlás nagyon fontos a globális élelmiszer-ellátásban is. Folyamatosan kutatják azokat az anyagokat, amelyek hozzájárulnak a talaj mikroorganizmusainak a fenntartásához, illetve elszaporodásához.

A termésknövelő szerek közül a legnagyobb részarányt – 19 százalék – a természetközeg (termőföld, különböző virág- és palántaföldek stb.) képviseli, a sorban a következő helyen a növénykondicionáló készítmények állnak 17 százalékos aránnyal, ezt követik a műtrágyák 13, a mikrobiológiai készítmények 11 és a szerves trágyák 10 százalékkal az engedélyek alapján (1. ábra). Az ásványi trágyák, az ásványi anyaggal és műtrágyával dúsított szerves trágyák, a gilisztahumusz, a szerves és ásványi trágyával dúsított mikrogranulált műtrágya, a műtrágyával dúsított talajkondicionáló anyagok és az egyéb szerek nem érik el egyenként az 1 százalékos részesedést sem.

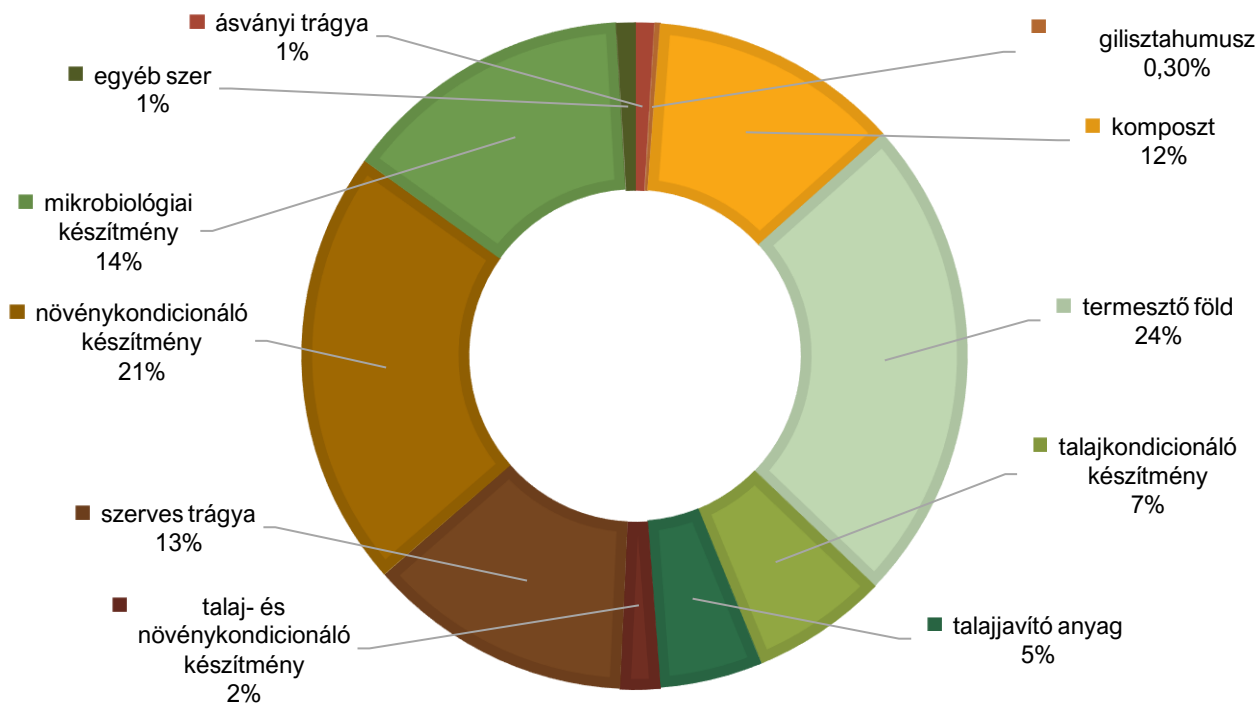
1. ábra: Termésknövelő szerek megoszlása (szerves, szervetlen, műtrágya) a Nébih-engedélyek alapján

Forrás: Nébih-adatok alapján AKI saját szerkesztés

A biológiai termésknövelő szerek arányait műtrágyák nélkül vizsgálva az engedélyes anyagok sorrendje nem változik, csak az arányok módosulnak. Az első négy helyen felsorolt termék kategóriák a teljes paletta 72 százalékát adják (2. ábra). A termeszto közeg vagy föld és a komposzt nagyon közel állnak egymáshoz. A termeszto föld szintén zöldhulladék-alapú, azonban ásványi anyagokkal, illetve mikro-, mezo- és makroelemekkel van dúsítva, és garantáltan fertőzés-, továbbá károsítómentes. A leggyakrabban használt termeszto közeg a virágföld, amelynek elsődleges célja a tápanyag-utánpótlás, míg a komposztnak a vízmegkötés. Sokszor ajánlják mindkettő egyidőben való használatát, a termesztes vagy ültetés során így biztosítható a növények számára a legmegfelelőbb termeszto közeg. A szerves trágyák közé soroljuk az állati vagy növényi eredetű trágyákat (istálló-, hígtrágya, baromfitrágya, zöldtrágya, tarlómaradvány, ipari hulladék stb.). A komposzt ezzel szemben szinte kizárólag növényi maradványokat tartalmaz, és az ember által, valamint aerob körülmények között készül. A mikrobiológiai készítmények alatt a talaj termékenységet javító, ezzel párhuzamosan a növény fejlődését befolyásoló és a komposzt mezőgazdasági célú felhasználása esetén a komposztálási folyamatokat elősegítő mikroszervezeteket (baktériumokat, gombákat, algákat) tartalmazó termésknövelő anyagokat értjük, amely mentes a különböző fertőzésektől és károsítóktól. A talajkondicionáló anyagok nemcsak a talaj biológiai életére hatnak, hanem javítják azok fizikai és kémiai állapotát. A talajjavító termékek a talaj kedvezőtlen tulajdonságainak jobbá tételére szolgálnak, illetve a kedvező tulajdonságok fenntartására (pl. talajszerkezet, pH-érték stb.). Növénykondicionáló készítménynek nevezzük a növények fejlődésére, terméshozamára és általános állapotára kedvezően ható, szerves vagy szervetlen anyagokból előállított készítményt, amely a növényi életfolyamatokra elsődlegesen a tápanyagforgalom befolyásolásán keresztül hat. A humusz természetes képződmény a talaj felszínén, amely állati és növényi maradványok bomlásterméke. A humusz földigiliszta segítségével is előállítható, nagyon értékes tápanyagforrás, amely a giliszta által megemésztett komposzt, némi talajrészecskével keveredve. Sokkal több tápanyagot tartalmaz egységnyi mennyisége a komposzthoz képest, ezért jóval kevesebb mennyiség kell belőle egységnyi területre.

2. ábra: **Biológiai termésknövelő szerek megoszlása a Nébih-engedélyek alapján**

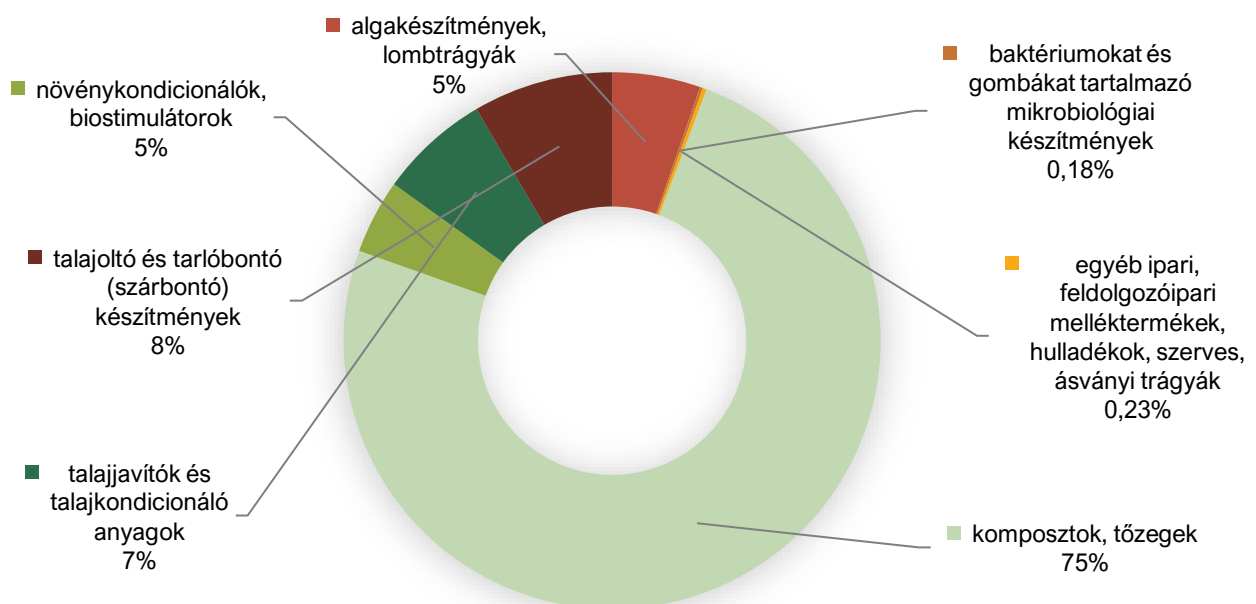

Forrás: Nébih-adatok alapján AKI saját szerkesztés

A megfigyelt terméscsoportok közül a legnagyobb mennyiségben különféle komposztokból és tőzefélékből vásároltak a termelők. Ez a teljes vizsgált értékesítés háromnegyedét tették ki (3. ábra). Mind a kettő termékcsoport viszonylag könnyen hozzáférhető, és nagy mennyiségben keletkezik, a komposzt a mezőgazdasági és lakossági zöldhulladékból, míg a tőzeg felszíni bányászattal egyszerűen elérhető.

Második helyen a talajoltó és tarlóbontó (szárbontó) készítmények végeztek az értékesítés alapján, majd a talajjavítók és talajkondicionáló anyagok következtek. A két termékcsoport együttesen az eladások 15 százalékát tette ki. A mikrobiológiai készítmények és az egyéb ipari melléktermékek, hulladékok, szerves és ásványi termékek kategóriája volumenben nem érte el egyenként az 1 százalékot sem. Ezzel szemben értékben a legnagyobb arányt az egyéb ipari melléktermékek, hulladékok, szerves és ásványi termékek kategóriája képviselte, az összes értékesítés 21,6 százalékát adta. Hasonló arányú összetételt értek el a talajoltó és tarlóbontó (szárbontó) készítmények, a növénykondicionálók, biostimulátorok és az algakészítmények, lombtrágyák kategóriák is (18,6–21,3 százalék).

3. ábra: **Biológiai terméscsoportok értékesített mennyiségének megoszlása 2023-ban, kategóriánként**

Forrás: AKI ASIR

A forgalmazott termékcsoportok közül értékben a baktériumokat és gombákat tartalmazó mikrobiológiai készítmények csoportja érte el a legkisebb arányt, 2,5 százalékot, ezt pedig a komposztok, tőzegek követték, 5,2 százalékos részaránnyal. Bár az összetétel kis szeletét adják a komposztok és a tőzegek, mégis súlyban a legnagyobb arányt képviselik. Egységenként áruk még a 100 forintot sem éri el, ennek is köszönhető a feléjük irányuló intenzív kereslet. A jelentésben részt vevő 7 kategória közül 4 kategória a teljes értékesítés közel négyötödét adta (algakészítmények, lombtrágyák; egyéb ipari, feldolgozóipari melléktermékek, hulladékok, szerves, ásványi trágyák; növénykondicionálók, biostimulátorok; talajoltó és tarlóbontó [szárbontó] készítmények), míg a maradék három termékcsoport a fennmaradó közel 20 százalékon osztozott. A beérkezett adatok alapján a végfelhasználók 15,5 milliárd forintot költöttek biológiai terméscsoportok beszerzésére.

4. ábra: **Biológiai termésknövelők értékesítésének értékbeni megoszlása 2023-ban, kategóriánként**

Forrás: AKI ASIR

Ábrák, táblázatok

1. táblázat: **Egyes biológiai terméskövelők értékesítési átlagára 2023-ban**

HUF/egység

Megnevezés	2023. év
Tőzeg (liter)	19
Humuszkomposzt (tonna)	3 263
Egyéb komposzt (tonna)	4 980
Csirketrágya, nem fermentált (tonna)	1 767
Egyéb ipari melléktermék (tonna)	97 691
Egyéb szerves anyag, trágya (tonna)	29 440
Vinasz (tonna)	48 506
Egyéb algakészítmény (liter)	2 190
Egyéb lombtrágyák (liter)	1 707
Nova termékek (liter)	2 220
RhizoMagic (liter)	3 678
Trifender WP (liter)	12 800
Egyéb mikrobiológiai készítmény (liter)	8 263
Atonik (liter)	10 632
Egyéb biostimulátor (liter)	2 084
Kondisol (liter)	1 306
Megafol (liter)	4 161
Egyéb növénykondicionáló (liter)	1 925
Amalgerol (liter)	3 034
Egyéb talajjavító és kondicionáló szer (liter)	1 550

Forrás: AKI ASIR

2. táblázat: **Biológiai terméskövelők értékesítése 2023-ban, kategóriánként**

millió HUF

Megnevezés	2023. év
Algakészítmények, lombtrágyák	2 935
Baktériumokat és gombákat tartalmazó mikrobiológiai készítmények	385
Egyéb ipari, feldolgozóipari melléktermékek, hulladékok, szerves, ásványi trágyák	3 355
Komposztok, tőzegek	808
Növénykondicionálók, biostimulátorok	3 189
Talajjavítók és talajkondicionáló anyagok	1 553
Talajoltó és tarlóbontó (szárbontó) készítmény	3 304
Összesen	15 529

Forrás: AKI ASIR

